

HAASTATTELE KAVERIA:

Paljon - vähän

- Viihtynyt alakoulussa
- Viihtynyt yläkoulussa
- Viihtynyt lukiossa
- Odottanut innolla – mitä?
- Nähnyt kiusaamista
- Kokenut koulussa epäoikeudenmukaisuutta
- Opiskellut monikulttuurisessa ympäristössä
- Pohtinut koulun mielekkyyttä
- Pitää uuden oppimisesta
- Keksi oma kysymys!

KASVATUSTIETEEN PERUSOPINNOT

KTKP020
KASVATUS, YHTEISKUNTA JA
MUUTOS

KURSSIN TAVOITTEET

- hahmottaa, miten **kasvatus** ilmenee yhtäältä **yhteiskunnallisten rakenteiden ja käytänteiden osana** ja toisaalta niitä **muuttavana** voimana
- tarkastella sosialisatioprosessiin liittyviä **kulttuurisia, taloudellisia, poliittisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä** sekä kasvatus- ja koulutusinstituutioita kasvatussociologian käsitteitä ja teorioita käyttäen
- eritellä **lapsuuteen, nuoruuteen ja aikuisuuteen liittyviä yhteiskunnallisia ilmiöitä** ja niissä tapahtuneita tai tapahtuvia **muutoksia**

Käsitteitä...

- Kulttuuri
- Normit
- Roolit
- Arvot
- Sosialisaatio
- Ryhmä ja organisaatio
- Yhteiskunta
- Sosiaalinen pääoma

TUTKIVA OPPIMINEN

ILMIÖLÄHTÖISYYS, TUTKIVA OPPIMINEN

Netissä hyviä malleja:

- Problem based learning
- Inquiry based learning
- Challenge based learning
(https://www.apple.com/education/docs/CBL_Classroom_Guide_Jan_2011.pdf)
- Project based learning
- Ilmiölähtöinen oppiminen

Pentti Moilanen 2014

JOTEN...

Pitäisi rakentaa tutkiva oppimisympäristö, siten että siinä

- haastetaan oppijan ymmärrys
- tutkitaan tärkeitä ilmiöitä
- opitaan ymmärtämään olennaisia käsitteitä
- oppijalle tutussa elämänpiirissä

Timo Saloviita & Pentti Moilanen, 2007

KURSSIN RAKENNE

Aikataulu

LUENNOT

Liveluennot (tulevat myös Moniviestimeen - **Polkuavain: traditio**)

päivämäärä	aika	paikka	luennon aihe, luennoitsija
ma 23.10.	12.15–13.45	Ag I	Oppiminen ja koulutus tietoyhteiskunnassa, UllaMaija Valleala
ma 30.10.	12.15–13.45	Ag I	Elinikäinen oppiminen ja kouluttautuminen, Kaija Collin
ma 6.11.	12.15–13.45	Ag I	Lapsuusaihe, Niina Rutanen
ma 13.11.	12.15–13.45	Ag I	Nuorten aikuistumispolut haasteena koulutukselle, Kimmo Jokinen
ma 20.11.	12.15–13.45	Ag I	Sukupuolitematiikkaa, Mari-Anne Okkolin

Liveluentojen lisäksi Moniviestimestä seurattavissa seuraavat luentotallenteet:

Ulla Maija Valleala: Oppiminen ja koulutus tietoyhteiskunnassa:

https://moniviestin.jyu.fi/ohjelmat/edu/perus/ktkp020-kasvatus-yhteiskunta-ja-muutos/luento-3/valleala_luentomateriaali/view

Marja Leena Bөөk: Perheet ja muutos <https://moniviestin.jyu.fi/ohjelmat/edu/perus/ktkp020-kasvatus-yhteiskunta-ja-muutos/luento-4>

KOTIRYHMÄTAPAAMISET

- ma 23.10. klo 8.30 aloitus + 10-12 itsenäisesti (särötyöskentelyn valmistelua)
- ma 30.10. klo 10-12 luennon purkua (Valleala) + 14-16 itsenäisesti (särötyöskentelyn valmistelua)
 - Luennon purkua varten: 2–3 hengen ryhmissä keksikää luennon pohjalta keskusteluaihe kotiryhmälle. Keksikää myös **yksi** elämyksellinen harjoitus valitsemastanne aiheesta
- ma 13.11. klo 8.30 luennon purkua (Rutanen) + 10-12 itsenäisesti (särötyöskentelyn valmistelua)
- ma 20.11. klo 8.30 kirjallisuuden purkua + 10-12 itsenäisesti
 - Valmistautukaa esittelemään lukemanne kirja toisille
- ma 27.11. klo 10.15 särötyöskentelyn purkua
- Esseiden palautus 4.12. → vertaisarvioinnit Peda.netiin 8.12.

KURSSIN SISÄLTÖ

- aktiivinen osallistuminen kontaktiopetukseen
- luentojen seuraaminen

pienryhmässä

- seminaariesityksen valmistelu ja pitäminen
- luennon alustus
- kurssin kokoava **yksilöessee**

KURSSIN KIRJALLISUUS [OKL-OPS]

- Antikainen, A. & Rinne, R. & Koski, L. 2013. Kasvatussosiologia. Jyväskylä: PS-kustannus.

sekä kaksi seuraavista:

- Hoikkala, T. & Paju, P. 2013. Apina pulpetissa. Helsinki: Gaudeamus (Johanna, Ella, Melisa)
- Kiilakoski, T., Tomperi, T. & Vuorikoski, M. 2005. Kenen kasvatus. Tampere: Vastapaino. Sivut 1-308 ja 335–357. (Tiina,)
- Husso, M. & Heiskala, R. 2016. Sukupuolikysymys. Gaudeamus. (Allu, Aleksi)
- Raiker, A. & Rautiainen, M. 2017. Educating for Democracy in England and Finland. Routledge. (Kamilla, Inka)
- Silvennoinen, H. & Pihlaja, P. (toim.) 2012. Rajankäyntejä. Tutkimuksia normaaliuden, erilaisuuden ja poikkeavuuden tulkinnoista ja määrittelyistä. Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisuja A 214 (soveltuvien osin).
- Jallinoja, R., Hurme, H. & Jokinen, K. 2014. Perhetutkimuksen suuntauksia. Gaudeamus.
- Strandell, H. 2012. Lapset iltapäivätoiminnassa. Gaudeamus.
- Suoranta, J., Kauppila, J. & Rekola, H., Salo, P. & Vanhalakka-Ruoho, M. 2008. Aikuiskasvatuksen risteysasemalla.
- Alanen, L. & Karila, K. (toim.) 2009. Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta. Tampere: Vastapaino. (Heidi)

JULIETIEN KIRJALLISUUTTA

(LÖYTYVÄT PEDA.NETISTÄ)

- Hamarus, P., & Kaikkonen, P. (2008). School bullying as a creator of pupil peer pressure. *Educational Research*, 50(4), 333-345.
http://www.gearyschools.org/pages/uploaded_files/School%20bullying%20as%20a%20creator%20of%20pupil%20peer%20pressure.pdf
- Szabó, T. (2015). The management of diversity in schoolscapes: an analysis of Hungarian practices. *Apples: Journal of Applied Language Studies*, 9 (1), 23-51. Retrieved from
<http://apples.jyu.fi/ArticleFile/download/554>
- Steele, D. M., & Cohn-Vargas, B. (2013). *Identity Safe Classrooms: Places to Belong and Learn*. Corwin Press.

KURSSIKIRJALLISUUDEN KÄSITTELY

Lukekaa ryhmäläistenne kera kukin tahoillanne sovittu kirja.
Valmistelkaa kotiryhmää varten kirjan pohjalta 20 minuutin alustus seuraavista näkökulmista:

- Viisi oivallusta
- Mitä jäitte miettimään/ihmettelemään?
- Mitä luokanopettaja voisi kirjan sisältämästä tiedosta työhönsä ammentaa ja kuinka tietoa soveltaa?

Valmistakaa alustukseenne liittyen myös kirjallinen materiaali kotiryhmää varten, esimerkiksi kooste oivalluksistanne ja kirjan keskeisin anti, aukkotehtävä, valaiseva sarjakuva, otteita muista aiheita sivuavista teoksista, opettajan huoneentaulu...

Voitte esittää muulle ryhmälle kysymyksiä mielipiteistä, kokemuksista jne. aiheeseen liittyen. Varatkaa aikaa yhteiselle keskustelulle. Pitäkää aikataulusta huolta jo etukäteen!

Mikä on
SÄRÖ?

MITÄ OVAT SÄRÖT JA SÄRÖKOKEMUKSET?

”Säröt häiritsevät arjen rutiineja ja tuttua, turvallista elämäntapaa – rikkovat totuttua ajattelu- tai toimintatapaa... tuntuvat kokonaisvaltaisina tuntemuksina ja aiheuttavat epämukavuutta (epävarmuus, hämmennys, ahdistus, ärtyminen jne.).” (A. Malinen)

”Säröt hämmentävät, herättelevät, ravistelevat ja pakottavat katsomaan omia tuttuja ja turvallisia ajattelu- ja toimintatapoja ... uudella tavalla. Jatkuvuus ja eheys ovat uhattuina! Säröjen tarkoituksena on itselle yllätyksellisten elementtien etsiminen.” (APO-opintojen OPS)

”...the disjuncture is caused by an inability to take the sensation for granted: we cannot give it meaning or we are unsure about the meaning we give it” (Jarvis: Learning from everyday life).

OMA SÄRÖ

- Mikä ilmiö/asia/toiminto/paikka on ollut tai voisi olla sinulle säröyttävä/ravisteleva?
- Mihin laajempaan **kouluyhteisö- ja yhteiskuntatason** ilmiökokonaisuuteen särö voisi liittyä?

MILLAISIA SÄRÖKOKEMUKSIA?

- **Tehtävä:** Särökokemus edellyttää tutustumista itselle vieraaseen ympäristöön. Mitkä asiat ovat olleet / voisivat olla sinulle itsellesi säröyttäviä?
- Kotiryhmän (aikot ja luokot erikseen) pienryhmät suunnittelevat ja toteuttavat omaan kysymykseensä liittyvän särökokemuksen syksyn 2. periodin aikana.
- **Säröjen purku:** aineenopettajakoulutuksen kotiryhmät ja luokanopettajakoulutuksen kotiryhmät tapaisivat ma 11.12. klo 14.15-16 purkamaan säröt. Samassa ryhmässä olisivat läsnä purkkamassa yksi luokan ja yksi aikon kotiryhmä. → posterit sinne!
- Vierailu särökokemuksena:
 - Esim. työyhteisöt, kansalaisjärjestöt ja kolmas sektori, nuorisotyö, lastensuojelutyö, koulujen iltapäivätoiminta, kulttuurikeskus Gloria, leipäjono (jakajana), päihdehuolto, huumeiden neulanvaihtopiste
- Elokuva särökokemuksena:
 - Yhteiskuntaluokka ja sukupuoli: Varjoja paratiisissa, Hääkuvaaja, Piiat, Boyz n the Hood
 - Yhteiskunnan muutos ja identiteetti: Nykyaika, Kafka, Cosmopolis
 - Kulttuurien törmäykset: Babel, Kahden kerroksen lauluja, Taivaan reunalla
 - Hajoava perhe: Revolutionary Road, Tumman veden päällä, Mammutti
 - Poikien kasvukivut: Betoniö, Kohta 18, Tough enough
- Linkkejä: <http://www.mediametka.fi/> <http://www.film-o-holic.com/index.asp>
<http://www.koulukino.net/index.php> <http://www.mediakasvatus.fi/>

- LUOVUUDEN KOROSTAMINEN
- ARVIOINTI
- ILMIÖLÄHTÖISYYS
- TEKNOLOGIA
- YKSILÖLLISYYS & YHTEISÖLLISYYS
- TULEVAISUUSORIENTOITUMINEN

AJATUKSIA HERÄTTELEMÄÄN

- valtasuhteet esim. onko oppilailla valtaa koulussa
- työ- ja vapaa-aika
- monikulttuurisuus (myös sukupuoliuus jne.)
- yhdenvertaisuus
- toimintaympäristö (esim. fyysinen, sosiaalinen ja psyykkinen) ja osallisuus
- hyvinvointi
- vuorovaikutus
- talous
- perhe
- media ja viestintä esim. teknologia koulussa

PIENRYHMÄN KYSYMYS

Pohtikaa ryhmässä, mikä asia, yleisempi teema tai ilmiö kysymyksiänne yhdistää ja muotoilkaa se.

PIENRYHMIEN KYSYMYKSIÄ, ESIM.

- Eriarvoisuus koulumaailmassa – sukupuoli jaottelun näkökulmasta
- Miten opettajan tulisi huomioida erilaiset etniset taustat luokkahuonevuorovaikutuksessa?
- Kuinka koti, koulu ja yhteiskunta voivat yhteistyössä turvata oppilaiden psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin koulussa ja sen ulkopuolella?
- Millä tavalla koulussa voitaisiin päästä irti arvosanakeskeisyydestä ja keskittyä kokonaisuuksiin oppimisessa?

Havainnointitehtävä

Vierailu oppimisympäristöön

HAVAINNOINTITEHTÄVÄ OPPIMISYMPÄRISTÖSSÄ

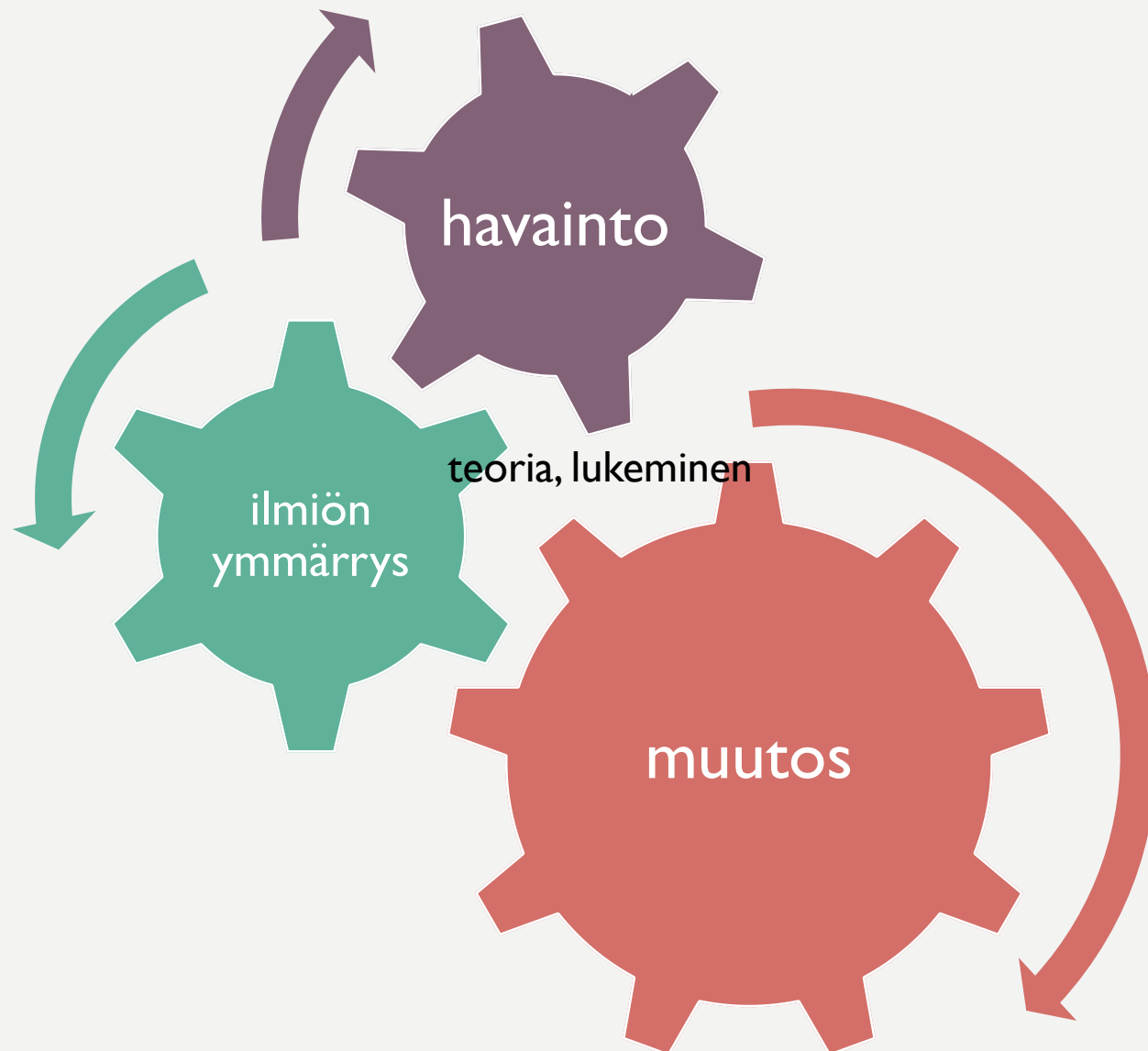
- *Havainnoinnin kohteena yhteiskunnalliset ilmiöt oppimisympäristössä ja lapsi/nuori yhteiskunnassa.*
- Millaisia yhteiskunnallisia rakenteita ja käytänteitä kasvatus heijastelee? Kasvatus käsitetään tässä yhteisöllisenä ilmiönä.
- Oppimisympäristönä esim. koulu, päiväkot, iltapäiväkerho ("jälkkäri"), harrastustoiminta
- Kukin ryhmä havainnoi 5 tuntia, (esim. elokuva 2 tuntia, vierailu 3 tuntia)
- Havainnoinnin kohteena *ensisijaisesti pienryhmän valitsema ilmiö ja sen säröyttävä juonne.*
- Havainnoinnin kohteena myös esim.
 - Valtasuhteet (esim. ope-oppilas, ope-ope, rehtori-ope, oppilas-oppilas, siistijä-ope, siistijä-oppilas, koulun terveydenhoitaja)
 - Monikulttuurisuus (myös sukupuolisuus jne.)
 - Yhdenvertaisuus, osallisuus
 - Toimintaympäristö (esim. fyysinen, sosiaalinen ja psyykkinen)
 - Vuorovaikutus
 - Talous
 - Hyvinvointi, perhe
 - Media ja viestintä

HAVAINNOI JA POHDI

- a) miten pienryhmän ilmiö ja muut kasvatuksen ilmiöt ovat nähtävissä / tulkittavissa oppimisympäristön toiminnassa,
 - b) millaisia yhteyksiä eri ilmiöiden välillä on,
 - c) millainen on lapsen / nuoren asema suhteessa näihin ilmiöihin?
-
- Miten lapsuus ja lapsen asema on muuttunut omista kouluajoistasi?
 - Miten koulukasvatus / päiväkotikasvatus voi vaikuttaa yhteiskuntaan tai muuttaa yhteiskunnallisia rakenteita?
- kootkaa edellä mainituista näkökulmista esimerkkejä esityksen havainnollistamiseksi ja ymmärryksen syventämiseksi.

SÄRÖJEN PURKUKERTA

- **Miten valittu ilmiö ja särö havaittavissa / tulkittavissa oppimistilanteissa?**
 - esimerkkejä konkreettisista havainnoista
- **Miten havainnot auttavat ymmärtämään ja selittämään ilmiötä?**
 - esim. tablettitietokone alakoulussa → oppimis- ja toimintaympäristön muutos
- **Kasvatus, yhteiskunta ja muutos**
 - Millaista muutosta ja millä tasolla (yksilö, yhteisö, yhteiskunta)?
 - Millaisia päätelmiä ilmiön ja muutoksen vaikutuksesta oppimiseen (estää, tukee, vaikeuttaa, syventää, mahdollistaa, rajoittaa)?
 - Miten oppimistilanne tai -ympäristö muuttuu tai on muuttunut?

MILLAINEN ESITYS SÄRÖJEN PURKUKERTAAN?

- Valmistelkaa ryhmässä säröstänne esitys, joka toimii keskustelun/toiminnan pohjana. Tehkää myös posterit yhteisöllisyysseminaariin 11.12.
- Hyödyntäkää kurssikirjallisuutta oman ilmiön näkökulmasta, teoreettisen perehtyneisyyden tulisi näkyä!
- Älkää luennoiko vaan aktivoikaa kuulijat osallistumaan ja toimimaan.
- Tavoitteena on valitun ilmiön avaaminen koko ryhmälle.
- Kesto 20 min.
- Mahdolliset pp/Prezi-diat ja muu materiaali jaetaan toisille peda.netin KTKP020-sivulla heti esityksen jälkeen.

SÄRÖTYÖN ITSEARVIO

a) ilmiöön perehtyminen ja taustatiedon soveltaminen

- Pääsittekö ilmiön ”taakse”?
- Miten sovellette taustatietoa (esim. lähdemateriaalit, luennot, keskustelut, havainnot vierailusta) ?

b) pyrkimys oman ja toisten ajattelun ja osaamisen laajentamiseen/syventämiseen – ymmärrys muutoksesta

- Missä määrin oma ajattelunne näkyy esityksessä?
- Miten pyritte uudistamaan ajatteluanne ja laajentamaan omaa ja toisten ymmärrystä?

c) ryhmän esitys oppimistilanteena

- Millaisena oppimisympäristönä ryhmän esitys toimi muille? (esim. yleisön motivointi, havainnollistaminen, yleisön osallistaminen)

Arvioikaa esitystänne, peilatkaa sitä vertaispalautteeseen ja perustelkaa arvionne:

SÄRÖESSEE

- Kirjoita essee särökokemuksestasi.
- Käsittele ilmiötä peilaten omaa ajattelua ja lukemaasi kirjallisuutta sekä soveltuvien osien luentoja ja ajankohtaista keskustelua. Muista perustella!
- **Lue arvioinnin kriteerit ennen aloittamista.**
- Noudata yleisiä tieteellisen kirjoittamisen ohjeita: esim. jäsenitys, lähdeviittaukset
 - Kirjallisuusviite merkitään tekstin sisään seuraavasti: (Varto 2005, 204).
 - Viittaus luentoihin puolestaan seuraavasti: (Timo Saloviidan luento 10.11.2016).
 - Kokoa esseen loppuun lähdeluettelo, josta ilmenee, mitä kirjallisuutta olet sen laatimisessa käyttänyt.
 - Ohjeita voit katsoa esim. KTKP010-kurssin materiaaleista
- Mieti sisältöä vastaava otsikko.
- **Essee ja vertaisarviointi palautetaan pedanetiin omalle sivulle ja lisätään linkki kurssin palautuskansioon + lukuoikeus Eijalle.**
- ESSEET VERTAISARVIOIDAAN PAREITTAIN (sanallinen + numeerinen)